

Formularz zgłaszania uwag do projektu *Polityki energetycznej Polski do 2040 r. v.1.2*

Zgłaszający uwagę (nazwa instytucji, organizacji lub imię i nazwisko)	Część, której dotyczy uwaga (proszę wskazać nr kierunku PEP2040 lub wpisać Uwagi ogólne / Inne)	Szczegółowe zagadnienie, którego dotyczy uwaga	Treść uwagi lub proponowany zapis
Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej (FNEZ)	<p>Kierunek II – Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieci energii elektrycznej</p> <p>oraz</p> <p>Kierunek IV – Rozwój odnawialnych źródeł energii</p>	<p>rozbudowa elektroenergetycznej infrastruktury sieciowej – rozbudowa krajowej infrastruktury przesyłowej energii elektrycznej i elektroenergetyczne połączenia transgraniczne na bezpiecznym poziomie</p> <p>oraz</p> <p>wykorzystanie OZE w elektroenergetyce – energia wiatru na morzu</p>	<p>Przyspieszenie realizacji planu rozwoju morskiej energetyki wiatrowej (8 GW już w 2035 r.), z uwzględnieniem jak największego udziału polskiego przemysłu oraz skoordynowanie go z rozwojem morskich sieci przesyłowych.</p> <p>Rekomendacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zweryfikowanie planowanego tempa realizacji planu rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce – potencjał projektowy wskazuje, iż 8 GW może zostać zainstalowana już w 2035 r., • przyjęcie dedykowanej ustawy dla morskiej energetyki wiatrowej w Polsce, która określałaby system wsparcia dla projektów MFW – pilotażowych oraz kolejnych – posiadających i nie posiadających pozwolenia lokalizacyjnego, • opracowanie strategii rozwoju morskiej sieci przesyłowej – czyli koncepcji przyłączenia morskich farm wiatrowych (MFW) do krajowego systemu elektroenergetycznego (KSE) za pomocą morskiej infrastruktury przesyłowej uwzględniającej stacje przyłączeniowe, przy jednoczesnym uwzględnieniu rozwoju nowych połączeń transgranicznych, • podjęcie decyzji o budowie przez operatora sieci przesyłowej morskiej infrastruktury przesyłowej, w tym połączeń transgranicznych, a tym samym stworzenie punktów przyłączenia morskich farm wiatrowych na wschodnim stoku Ławicy Słupskiej i na Ławicy Środkowej, • wypracowanie regulacji i praktyk promujących udział polskich firm w budowie łańcucha dostaw dla morskich farm wiatrowych rozwijanych na polskich obszarach morskich oraz programu inwestycji i zamówień w polskim przemyśle morskim dla inwestorów zagranicznych, chcących startować w polskich aukcjach dla projektów morskich farm wiatrowych, • uruchomienie szerokiego programu edukacyjnego dla przyszłych pracowników przemysłu morskiej energetyki, na poziomie zawodowym

			<p>i wyższym, ale także uwzględniania programu szkoleń dla administracji samorządowej i krajowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uruchomienie w latach 2018-2020 funduszy publicznych na rozbudowę potencjału, zaplecza produkcyjnego i logistycznego oraz badania, rozwój i wdrożenie polskiego przemysłu morskiej energetyki. <p>Rozwinięcie: FNEZ popiera wprowadzenie strategii rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce i wskazanie tej technologii, obok fotowoltaiki, jako kluczowej do osiągnięcia 27% udziału odnawialnych źródeł energii w elektroenergetyce do 2030 r. Zgodnie z analizami FNEZ zawartymi w „Programie rozwoju morskiej energetyki i przemysłu morskiego w Polsce – aktualizacja 2018 r.” wykorzystanie krajowego potencjału morskich farm wiatrowych może nastąpić znacznie szybciej niż jest to wskazane w PEP2040. Oznacza to, że w 2035 r. Polska może mieć zainstalowanych 8 a nie 6,1 GW w morskich farmach wiatrowych, przy jednoczesnym optymalnym rozwoju i wykorzystaniu krajowego przemysłu morskiego. Dodatkowo analizy wskazują, że 8 GW MFW, w połączeniu z równoległym rozwojem energetyki gazowej na poziomie 4-5 GW i budową transgranicznej morskiej sieci przesyłowej o mocy 1,5-2 GW może odegrać kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego Polski w latach 2025-2035, pozwalając na zastąpienie ubytków mocy węglowych nie spełniających standardów BAT oraz zapewniając osiągnięcie celów w zakresie redukcji emisji CO2 i wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Komplementarną strategią dla rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce powinno być opracowanie koncepcji przyłączania morskich farm wiatrowych do KSE za pomocą morskiej infrastruktury przesyłowej, uwzględniającej morskie stacje przyłączeniowe oraz połączenia transgraniczne ze Szwecją, Danią i Litwą. Realizacja tej koncepcji oznacza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bezpieczeństwa MFW poprzez większe możliwości bilansowania energii z wiatru energetyką wodną pochodzącą z krajów nordyckich, • zmniejszenie wykorzystania przestrzeni na obszarach morskich – grupowanie (klastrowanie) projektów oznacza mniejszą ilość kabli i wydajniejsze wykorzystanie przestrzeni poprzez utworzenie korytarzy infrastrukturalnych przeznaczonych do lokalizacji kabli podmorskich oraz zbiorczych morskich stacji elektroenergetycznych (hubów),
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie konfliktów społecznych, środowiskowych i przestrzennych na lądzie, wynikających z możliwości wyprowadzenia linii kablowych na ląd i poprowadzenia ich w części lądowej ze względu na gęstą zabudowę mieszkalną, wysoką wartość przyrodniczą obszarów nadmorskich oraz intensywny rozwój turystyki nadmorskiej. Podejście zintegrowane pozwala 3-krotnie zmniejszyć ilość wymaganych kabli, • obniżenie kosztów przyłączenia projektów – wspólna infrastruktura może przyczynić się do znacznej redukcji kosztów sięgającej kilku miliardów euro, • możliwość łączenia grup projektów i tworzenie morskich połączeń sieci przesyłowej – zwiększenie bezpieczeństwa dostaw (redundancja połączeń). <p>Zaproponowane działania są zgodne z założeniami PEP2040 w kontekście rozwoju krajowej infrastruktury wytwórczej oraz połączeń transgranicznych. Działania te przyczyniają się do lepszej integracji rynków energii w regionie, współpracy międzynarodowej, ale także do ograniczenia wzrostu cen energii. Transgraniczne morskie połączenia przesyłowe mogą mieć kluczowe znaczenie dla zapewnienia możliwości importu energii do Polski w okresach największego niedoboru mocy w latach 2025 - 2035, wypełniając cele zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.</p> <p>Szczegółowa analiza krajowego potencjału morskiej energetyki wiatrowej wraz z koncepcją rozwoju sieci morskiej została zawarta w opracowanym przez FNEZ „Programie rozwoju morskiej energetyki i przemysłu morskiego w Polsce – aktualizacja 2018 r.” (http://www.beif.pl/wp-content/uploads/2018/02/PRMEPM_ost.pdf)</p> <p>Dodatkowo, FNEZ w konsorcjum partnerów projektu Baltic InteGrid (z programu INTERREG Regionu Morza Bałtyckiego 2014-2020) opracowała wstępne studium wykonalności dla rozwoju transgranicznego połączenia Polska-Szwecja-Litwa zintegrowanego z morskimi farmami wiatrowymi („PreFeasibility Studies report for Polish-Swedish-Lithuanian and German-Swedish-Danish interconnectors integrated with offshore wind farms”; dostępne na stronie http://www.baltic-integrid.eu/index.php/download.html, http://www.baltic-integrid.eu/).</p>
--	--	--	---

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej (FNEZ)	Kierunek IV - Rozwój odnawialnych źródeł energii	wykorzystanie OZE w elektroenergetyce – energia wiatru na morzu	<p>Dobre praktyki inwestorskie w komunikacji społecznej i współpracy z interesariuszami podczas realizacji projektów morskich farm wiatrowych</p> <p>Rekomendacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmiana zapisu „nie występuje także problem akceptacji społecznej” na rzecz „realizacja projektów morskich farm wiatrowych powinna uwzględniać dobre praktykami komunikacji społecznej, co pozwoli na osiągnięcie dużej akceptacji społecznej.” <p>Uzasadnienie:</p> <p>W przypadku morskiej energetyki wiatrowej w analizie akceptacji społecznej należy także uwzględnić interesy innych użytkowników morza np. rybaków, właścicieli infrastruktury liniowej na morzu, itd. W tym kontekście ważne jest promowanie wśród deweloperów i inwestorów planujących budowę MFW wysokich standardów i dobrych praktyk w zakresie dialogu społecznego i konsultacji z interesariuszami, dzięki czemu wzrośnie akceptacja społeczna dla tych inwestycji.</p> <p>Kompendium informacji o dobrych praktykach w komunikacji społecznej podczas realizacji projektów energetycznych zostało zawarte w prezentacji konsumującej doświadczenia FNEZ w tym zakresie pt.: "Zasady efektywnego dialogu społecznego" (http://2017.beif.pl/wp-content/uploads/2017/03/Zasady-efektywnego-dialogu-spo%C5%82ecznego-Maciej-Stryjecki-Grupa-Doradcza-SMDI.pdf).</p>
Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej (FNEZ)	Kierunek V – Wdrożenie energetyki jądrowej	finansowanie, wybór inwestycji, usprawnienia formalne	<p>Podjęcie działań wykonawczych do terminowej budowy pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce</p> <p>Rekomendacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • weryfikacja harmonogramu, • konsekwentna realizacja procesu inwestycyjno-budowlanego, • jednoczesne prowadzenie rozwoju transgranicznej infrastruktury przesyłowej. <p>Uzasadnienie:</p> <p>Energetyka jądrowa wydaje się być ważną technologią, która może zastąpić stare, wysokoemisyjne bloki węglowe, gwarantując jednocześnie stabilność dostaw energii</p>

			<p>elektrycznej i uzupełniając coraz większy udział źródeł odnawialnych. Może również przyczynić się do podjęcia szybszej ścieżki redukcji węgla w bilansie energetycznym. Biorąc jednak pod uwagę krajowe i międzynarodowe wymogi prawne, wymagane pozwolenia oraz specyfikę procesu inwestycyjno-budowlanego elektrowni jądrowych, a także patrząc na dotychczasowe opóźnienia względem programu budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej, istnieje ryzyko niedotrzymania założeń harmonogramowych. Konsekwencją opóźnień oraz braku alternatywnych projektów jest wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego kraju po 2033 r. W tym świetle niezbędnym jest podjęcie jak najszybszych decyzji w zakresie wyboru technologii, lokalizacji i sposobu finansowania inwestycji. Ponadto, należy równolegle opracować i wdrażać rozwiązania alternatywne, minimalizujące ryzyko wskazane powyżej. Jednym z takich działań powinna być rozbudowa połączeń transgranicznych (również w ramach morskiej infrastruktury przesyłowej). Z jednej strony pozwoli to wypełnić zobowiązania UE w zakresie minimalnej mocy połączeń transgranicznych, z drugiej zaś strony umożliwi tymczasowy import energii elektrycznej w szczycie zapotrzebowania, do czasu wybudowania kolejnych mocy wytwórczych.</p>
Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej (FNEZ)	Kierunek IV - Rozwój odnawialnych źródeł energii	wykorzystanie OZE w elektroenergetyce – energia wiatru na łądzie	<p>Wdrożenie programu repoweringu dla energetyki wiatrowej na łądzie</p> <p>Rekomendacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i wdrożenie programu repoweringu elektrowni wiatrowych <p>Uzasadnienie:</p> <p>W ocenie FNEZ podejście polegające na stopniowym zmniejszaniu udziału lądowej energetyki wiatrowej w bilansie energetycznym, aż do jej całkowitego wyparcia, nie jest uzasadnione. Dynamika i kierunki rozwoju poszczególnych technologii odnawialnych źródeł energii powinny być wynikiem naturalnych zmian na rynku, dyktowanych ekonomią i trendami, nie zaś mechanizmami sterującymi. Energetyka wiatrowa na łądzie, mimo ograniczeń społecznych i przestrzennych jest obecnie najtańszą technologią wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł. W związku z rosnącymi hurtowymi cenami energii konieczne jest opracowanie w porozumieniu z przedstawicielami branży i wdrożenie przemyślanego programu repoweringu elektrowni wiatrowych. Pozwoli to na kontynuację rozwoju sektora, zwiększenie efektywności, mocy poszczególnych inwestycji wiatrowych, przy jednoczesnym uwzględnieniu interesów społecznych, co przełoży się na większy udział energii z lądowych farm wiatrowych w krajowym miksie energii elektrycznej.</p>

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej (FNEZ)	<p>Kierunek IV Rozwój rynku energii</p> <p>oraz</p> <p>Kierunek IV – Rozwój odnawialnych źródeł energii</p>	<p>rozwój rynku energii elektrycznej – wzmocnienie pozycji konsumenta energii elektrycznej</p> <p>oraz</p> <p>bilansowanie OZE – magazyny, klastry energii, źródła regulacyjne</p> <p>oraz</p> <p>wsparcie rozwoju OZE</p>	<p>Umocnienie koncepcji energetyki obywatelskiej na rynku energii w Polsce</p> <p>Rekomendacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie pojęcia lokalnych rynków energii, które konsumuje założenia i cele funkcjonowania klastrów energii, spółdzielni energetycznych, energetyki prosumenckiej, indywidualnej i rozproszonej, • opracowanie modeli funkcjonowania lokalnych rynków energii na podstawie doświadczeń certyfikowanych przez Ministerstwo Energii klastrów energii, • uruchomienie programu edukacyjnego dla obywateli, administracji i przyszłych kadr, • wprowadzenie programów wsparcia finansowego dla projektów energetyki obywatelskiej – poprzez priorytetyzację rozwoju projektów energetyki rozproszonej, indywidualnej i klastrów energii, • wprowadzenie ulg dla lokalnych rynków energii – lokalne bilansowanie zapotrzebowania na energię elektryczną i wykorzystywanie wybranych odcinków systemu elektroenergetycznego uzasadnia zmniejszenie opłat zmiennych i w konsekwencji opłat dystrybucyjnych. <p>Uzasadnienie:</p> <p>Zmiany i trendy na rynku energii uzasadniają nadanie obywatelom większych uprawnień w zakresie generacji energii elektrycznej i ciepła, ich konsumpcji, sprzedaży oraz magazynowania poprzez umożliwienie tworzenia lokalnych, niezależnych obszarów energetycznych (lokalnych rynków energii). Uzasadnia to zatem wprowadzenie nowego pojęcia, które konsumowałoby założenia i cele energetyki obywatelskiej funkcjonującej w Polsce w głównej mierze w formule prosumenckiej, rozproszonej, klastrów energii i spółdzielni energetycznych. Umożliwi to także szersze postrzeganie tych projektów i nie ograniczanie ich zasięgiem terytorialnym. Taki model, obok zwiększenia niezawodności dostaw energii na obszarach wiejskich, wpływa także na wzrost przedsiębiorczości, lokalny obrót usług, zasobów i kapitału, ale także inicjuje poczucie integracji społecznej i współpracy na rzecz ochrony środowiska.</p> <p>Na podstawie prac grupy roboczej R.EN.CO.P. działającej w ramach projektu Co2mmunity (współfinansowanego z programu INTERREG Regionu Morza</p>
---	---	--	--

		<p>Bałtyckiego 2014-2020) (http://co2mmunity.eu/) rekomendowane jest opracowanie modeli funkcjonowania lokalnych rynków energii, usystematyzowanie rozwiązań w zakresie funkcjonowania i ich miejsca w systemie elektroenergetycznym, włączając w to zasady współpracy z operatorami systemów dystrybucyjnych. W tym celu wykorzystać można wnioski z doświadczeń klastrów energii, które zostały certyfikowane przez Ministerstwo Energii jako projekty pilotażowe.</p> <p>Dodatkowo, wyniki analizy doświadczeń dojrzałych projektów energetyki obywatelskiej w państwach regionu Morza Bałtyckiego wskazują, iż bardzo ważnym elementem jest zidentyfikowanie lub stworzenie instytucji lokalnego lidera. Pod tym pojęciem kryje się zbiór kompetencji i duża motywacja do prowadzenia projektów energetyki obywatelskiej. Wiązać się to będzie z przygotowaniem kadr i uruchomieniem cyklu szkoleń dla osób prywatnych, przedsiębiorców, administracji samorządowej, krajowej oraz uruchomienie kursów dla przyszłych kadr na poziomie szkolnictwa wyższego. Program powinien obejmować zagadnienia jak: zasady rozwoju energetyki rozproszonej i indywidualnej, metody poprawy efektywności energetycznej, rodzaje technologii odnawialnych źródeł energii, sposoby analizy potencjału lokalnego OZE, zasady uczestnictwa indywidualnych wytwórców w systemie elektroenergetycznym, potencjalne źródła dofinansowania i zasady wnioskowania.</p> <p>Wyniki analizy projektów energetyki obywatelskiej w państwach regionu Morza Bałtyckiego dostępne są na stronie: http://co2mmunity.eu/outputs/community-energy-cases</p>
--	--	--